

ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಪೋಷಣೆ

ಯೋಗೇಶ್ ಜಿ ಆರ್

ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ, ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ, ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವವರಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಮಕ್ಕಳ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವು ಪೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ದೈಹಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ

ಮಕ್ಕಳು, ಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಬಸುರಿ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲೂಡಿಸುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕಾದ ಸಾರ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನೀತ್ಯಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದನ್ನು ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ, ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಪೋಷಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ "ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಆಲಂಬನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ"ವಾದ (Integrated Nutrition Support Programme) ಸಕ್ಷಮ ಅಂಗನವಾಡಿ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆ 2.0 ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ (ಪೀಠಿಕೆ, ಸಕ್ಷಮ ಅಂಗನವಾಡಿ 2021). ಮಗು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಮಗುವಿನ ಭೌತಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನವೀಯುವುದು ಮೊದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು ತಾಯಿ ಬಸುರಾದಾಗಿನಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಯೂಟವನ್ನು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದಾದ ಪಡಿತರವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಆಕೆಯು ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲೂಡಿಸುವ ಅವಧಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ, ಮಗುವಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷ

ವಯಸ್ಸಾಗುವವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮಗುವು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ದಾಖಲಾದ ಬಳಿಕ ಮಗುವಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಯೂಟದ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಸಮತೋಲಿತ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಅಂಗನವಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇಂದ್ರದ ಸುತ್ತಲೂ ಸುರಕ್ಷಿತವೂ, ಶುಚಿಯೂ ಆದ ವಾತಾವರಣವು ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೈತೊಳೆಯುವುದು, ತಲೆಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಉತ್ತಮ ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದು, ಮಗು ಈ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಕೂಡ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೋಂಕುಗಳಾವುವೂ ತಟ್ಟದಂತೆ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಭೌತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಒಳಾಂಗಣ ಮತ್ತು ಹೊರಾಂಗಣ ಆಟಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತ್ರ 1: ಭೌತಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವು ಚೆನ್ನಾಗಿರಲೆಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟವಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು

ಚಿತ್ರ 2: ಮಕ್ಕಳು ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕೈತೊಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು

ಮಾನಸಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ

ಸಬಲೀಕರಣದ ವಾತಾವರಣ

ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಭೌತಿಕ ವಾತಾವರಣವು ಪುಟ್ಟಮಕ್ಕಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಮೇಲೆ ಭಾರೀ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲದು. ಅಂಗನವಾಡಿಯು ತಾವು ಸಮಯ ಕಳೆಯಲು ಸುರಕ್ಷಿತವೂ, ನಿರ್ಭೀತವೂ ಆದ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ಭಾವಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮುರಿದ ಮನೆಗಳಿಂದ, ಸೌಲಭ್ಯವಂಜಿತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಬರಬಹುದಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಮನೋಧರ್ಮವು ಅವರ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಿ, ಗಿಡ-ಮರ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಆಕರ್ಷಕ ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಸುರಕ್ಷತೆಯ, ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಕೂಡ ಆಸರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಂತಹ ಕಲಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಅವರು ಅವುಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಊಹಿಸಲಾಗುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟು- ಕೊಳ್ಳ-ಬೀಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂವೇದನಾಶೀಲರಂತೆ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಅಂಗನವಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಸದಾ ಅವರೊಡನೆ ಒಡನಾಡುವ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಳವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರ ಅಂಗನವಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ವೆಂಕಟಮ್ಮ ಅವರು ಮಕ್ಕಳ ಗಮನವು ವಿಷಯದಿಂದ ಬೇರೆಡೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಣ್ಣೆಯೊಂದರಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಕುಟ್ಟುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ದೊಣ್ಣೆಯ ಭಯವೇ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಮಾಡುವ ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನ ಎಂದೂ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಿಕೊಡುವ ವಿಷಯದ ಕಡೆ ಗಮನ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಾಗಾರವೊಂದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬಲ್ಲ ಕೆಲವು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಅವು ಶಿಕ್ಷಕರು “ಮಕ್ಕಳೇ” ಎಂದಾಗ “ಓಯ್” ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಎರಡು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಮೂರು ಬಾರಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಲು ರೂಢಿ ಮಾಡಿಸುವಂತಹ ತಂತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ವೆಂಕಟಮ್ಮ ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದಾಗಿನಿಂದ ಅವರು ದೊಣ್ಣೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಹಿಂದಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಜಗತ್ತಿನ ಮೊದಲ ಸಂಪರ್ಕ ಸ್ಥಾನ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಅವು ಮಗುವಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಸೂಕ್ತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಡನಾಟಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ತನ್ಮೂಲಕ, ಅವರು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಡುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು, ಇತರರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಣ್ಣನ್ ಎಂಬ ಹುಡುಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದು, ಇತರ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳು ತನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಟದ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತು ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಆಟವೊಂದಿಗೆ ಆಡುವುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಗಮನಿಸಿದ್ದರು. ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಉತ್ತರಿಸದೇ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಶಿಕ್ಷಕರು ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಅವನ ಪೋಷಕರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದು, ಪದೇ ಪದೇ

ಜಗಳವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅದು ಹೊಡೆದಾಟದವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಈಗ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಆಗಾಗ ಮಾತನಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಮೊದಮೊದಲು ಅವನು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸದಿದ್ದರೂ ಅವರು ನಿಲ್ಲದೇ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ತೋರಿದರು. ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಏಕಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಶಾಲೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಇತರ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದ. ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಬಳಿಕ ಕಣ್ಣನ್ ಆ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದ. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವಭಾವದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವವೊಂದನ್ನು ಬೀರಲು ಸಾಧ್ಯ.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಪಾಠಿಗಳ, ಶಿಕ್ಷಕರ ನಡುವೆ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಆರಂಭಿಕ ಒಡನಾಟದ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಗೆಗಿನ ಅರಿವು ಮೂಡಿ, ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಈ ಜನರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಸೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ನೀಡಲಾಗುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಆಲಿಸುವ, ತಮ್ಮ ಸರದಿಯವರೆಗೂ ಸಾಲನಲ್ಲಿ ಕಾಯುವ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಒಡನಾಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗೆಳೆತನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು, ಇತರರ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಕಾಸವಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅತ್ಯಗೌರವ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಪರಾನುಭೂತಿಯ (empathy) ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ತಮಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರರಿಗೆ ಕೇಡು ತರುವ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಾನಸಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಮೇಲೆ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಹಾಗೂ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಬಲ್ಲ ಗೆಳೆತನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು.

ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ

ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಭಾವನೆಗಳೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಜನ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು

ಅವಲಂಬಿಸಿ ತಲೆದೋರಬಹುದಾದ ಭಾವಗಳು. ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದರೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಮುಕ್ತವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಸ್ವನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಗತಿಯಿಂದ

ಸಾಗುವುದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವೆಂದರೆ ಮಗುವು ಋಷಿಯಾಗಿ ಇದೆಯೆಂದು, ನೆಮ್ಮದಿಯ ಭಾವದಿಂದ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳಾದ ಪ್ರೀತಿ, ಹರ್ಷ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಅರ್ಥ.

ಚಿತ್ರ 3: ಕಲಿಕಾ-ಕೇಂದ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಪಠಪಠ ಓದನಾಡುತ್ತಿರುವುದು

ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಕೊರತೆಯು (Emotional deprivation) ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ವಿಕಾಸದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಲ್ಲದು. ಭಾವನೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಭಾವವಿರುವ ಅಥವಾ ಜಗಳಗಂಟ ತಾಯ್ತಂದೆಯರು ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಹತಾಶೆ, ಕೋಪವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರಾದ ಮಕ್ಕಳು ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವಲ್ಲಿ, ಕಲಿಕೆಯ ಕಡೆ ಗಮನವೀಯುವಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಗಮನವನ್ನು ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ತೊಡಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನಿರಾಸೆಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳು ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಭಾವ್ಯ (ಬ್ರ್ಯಾಡ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೋವಿನ್ 2002). ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರ ಭಾವನಾತ್ಮಕ

ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಗಮನವೀಯುವುದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಜೀವನದ ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ಮಗುವಿನ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ (ಬ್ರೂಕ್ಸ್-ಗನ್ ಮತ್ತು ಡಂಕನ್ 1997).

ಮಕ್ಕಳು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಹಿತಕರ ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ಹಾಗೂ ಅಹಿತಕರ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯುವ ಮೂಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಗು ಬೆಳೆದಂತೆ, ಅನುಭವ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಮಗುವಿನ ಸಂತೋಷ, ಅಚ್ಚರಿ, ಭಯ, ಕೋಪ, ದುಃಖ ಮತ್ತು ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಂತಹ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಭಾವನೆಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಭಾವನೆಯೊಂದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಹೆಸರಿಸುವುದು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಅಂಗವೇ ಆಗಿದೆ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತಾಗಲು ಶಿಕ್ಷಕರು

ಅವರಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸಂಭಾಷಣೆ, ಕಥೆ ಹಾಗೂ ಆಟದಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಹೆಸರಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರ ವರ್ತನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುವ ತಮ್ಮ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೋಪ ಬಂದಾಗ ವಯಸ್ಕರು ಕೂಗಾಡುವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ನೋಡಿದರೆ, ತಾವೂ, ತಮ್ಮ ಸರದಿ ಬಂದಾಗ, ತಮ್ಮ ಕೋಪವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಎಗರಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಭಯರಹಿತವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಸುರಕ್ಷಿತ ಭಾವನಾತ್ಮಕ

ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡುವುದು ಪೋಷಕರ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವು ವಿಕಾಸವಾಗುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳೆಂದರೆ:

- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಸ್ನೇಹ ಭಾವದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಗಮನಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ.
- ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯವೂ ಅವರಿಗಾಗಿಯೇ ಸಮಯವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡುವುದು.

ಚಿತ್ರ 4: ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿರುವುದು.

- ಮಕ್ಕಳ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು. ಅಂತಹ ಉತ್ತೇಜನವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಗೌರವದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ಲಾಘನೆಯ ಪಾತ್ರ

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಯಾಸ್ಮಿನ್ ಬುಟ್ಟಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಚೆಂಡನ್ನು ಎಸೆಯಲು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಂಗನವಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ, 'ಯಾಸ್ಮಿನ್, ಯಾಸ್ಮಿನ್' ಎಂದು ಅವಳ ಹೆಸರನ್ನು ಮತ್ತೆ-ಮತ್ತೆ ಕೂಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ, ಚೆಂಡನ್ನು ಎಸೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಎಸೆದ ಚೆಂಡು ಗುರಿತಪ್ಪಿ ಹೊರಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ, ಚೆಂಡನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ, ಯಾಸ್ಮಿನ್‌ಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚೆಂಡು ಬುಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತೆ ನಗುಮೋಗದಿಂದ ಚೆಂಡನ್ನು ಯಾಸ್ಮಿನ್‌ಳ ಕೈಗಿತ್ತು, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚೆಂಡು ಬುಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಇತ್ತೋ, ಬೀಳಲಿಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮಗು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರತಿಬಾರಿಯೂ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ತೋರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸರಳ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿನ ನಲವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಮನಗಾಣುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ಲಾಘನೆಯು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಉತ್ತಮ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದಲ್ಲದೆ, ತನ್ನೊಲಕ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಮೊದಲ ಅಥವಾ

ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಮಾಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ತೋರಿಸಲು, ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದಿರಲು ಇದು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಕಾಯಲು, ಪ್ರತಿ ಪ್ರಯತ್ನದೊಂದಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಣಲು ಇದು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಫಲಿತಾಂಶದತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸದೇ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ದೃಢತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದಿರುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಛಲದ ಗುಣವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೆಚ್ಚುಗೆಯು ಉತ್ತಮ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ನಗುಮೋಗದ ಮೂಲಕ, ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಹೊಗಳುವ ಮೂಲಕ, ಚಪ್ಪಾಳೆ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕ ಕೂಗು, ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸುವ, ಕೈಕುಲುಕುವ ಮೂಲಕ ಹಲವು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಅಂಗನವಾಡಿಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಮಕ್ಕಳ ಶುಚಿತ್ವ, ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಒದಗಿಬರುವ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿರುವ ಅಂಗನವಾಡಿಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಂತಸದಿಂದ ಇರುವ, ನಲವಿನಿಂದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡುಬರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವು ಅವರಿಗೆ ಕಾಯಲು ಹಾಗೂ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಹಾಜರಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಲ್ಲದೆ, ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿಕಾಸಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ.

*ಮಕ್ಕಳ ಗುರುತುಗಳ ಗೌಪ್ಯತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ:

Bradley R H, Corwyn R F. (2002). Socioeconomic Status and Child Development. Annual Review of Psychology

Brooks-Gunn J, Duncan G J. (1997). The effects of poverty on children. The Future of Children

Ministry of Women and Child Development (MWCD). (2021). Mission Saksham Anganwadi and Poshan 2.0. New Delhi. Government of India

ಯೋಗೇಶ್ ಜಿ.ಆರ್. ಅವರು ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ "ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ" ಉಪಕ್ರಮದ ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು "ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ"ದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ತಂಡವೊಂದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಳತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಬಹು-ರೂಪಾತ್ಮಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಪುದುಚೇರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 24 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು yogesh.r@azimpremjifoundation.org ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: ಕುಶಾಲ್ ಬಿ.ಎಸ್. | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಟಿ.ಎನ್.ವಾಸುದೇವಮೂರ್ತಿ